

## UWAGI W RAMACH UZGODNIEN Z KOMISJĄ WSPÓLNĄ RZĄDU I SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

## Informacja o projekcie:

<b>Tytuł</b>	Projekt ustawy o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz niektórych innych ustaw
<b>Autor</b>	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji
<b>Projekt z dnia</b>	20 października 2022 r.

## Informacje o zgłaszającym uwagi:

<b>Urząd</b>	
<b>Organizacja samorządowa</b>	Związek Powiatów Polskich
<b>Osoba do kontaktu</b>	Patrycja Grebla-Tarasek
<b>e-mail</b>	biuro@zpp.pl
<b>tel.</b>	187448600

## Uwagi:

Lp.	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga (np. art., nr str., rozdział)	Treść uwagi (propozycja zmian)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko resortu	Odniesienie do stanowiska resortu
1.	Uwaga ogólna	W przypadku rozpatrywania projektu przez Zespół ds. Administracji Publicznej i Bezpieczeństwa Obywateli wnosimy o udział w posiedzeniu Zespołu przedstawicieli Ministerstwa Edukacji i Nauki oraz Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej (Departament Polityki Rodzinnej).			
2.	Art.1 pkt 8 lit a, w zakresie	Z przepisu należałoby wyłączyć jednostki	Realizacja zadań, o których mowa w art. 12 co do zasady jest zadaniem wojewody (z możliwością		

	zmienianego ust. 17 w art. 12	<p>samorządu terytorialnego albo ograniczyć ten przepis wyłącznie do wojewodów (tak jak ma to miejsce obecnie). Konsekwentnie podobna zmiana powinna zostać wprowadzona w dalszych ustępach.</p> <p>Ponadto, wątpliwość budzi czy dla innych form pomocy wynikających z art. 12 ust. 1 okres udzielania nie będzie limitowany czasowo i taki jest cel projektodawcy.</p>	<p>przekazania w drodze polecenia samorządom ale jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej). JST fakultatywnie mogą na podstawie art. 12 ust. 4 we własnym zakresie realizować programy wsparcia. Z tego względu wydaje się, że objęcie samorządów projektowanym art. 12 ust. 17 i n wydaje się nietrafione. Ponadto w tych samorządach, gdzie takie uchwały zostały podjęte prawdopodobnie zaistniałaby konieczność pilnego wprowadzenia zmian w przepisach.</p>		
3.	Art. 1 pkt 8 lit. b w zakresie dodawanego ust. 17a art. 12	<p>Uwaga redakcyjna – tylko z kontekstu względem dodawanego ust. 17b można zorientować się, że sformułowanie „nie więcej niż 40 zł za osobę dziennie” odnosi się do partycypacji obywatela Ukrainy, a nie maksymalnej wysokości pomocy. Wydaje się, że przepis powinien zostać przeformułowany tak, aby nie budziło to wątpliwości interpretacyjnych.</p> <p>Konieczne jest dookreślenie na jakich zasadach odbywała się będzie partycypacja obywatela Ukrainy w pokryciu kosztów pobytu.</p>	<p>Potrzeba doprecyzowania zasady partycypacji obywateli Ukrainy w kosztach zakwaterowania i wyżywienia. W jaki sposób środki te będą pobierane, w jakich terminach, przez kogo, w jaki sposób dokonywana będzie weryfikacja kryteriów dochodowych?</p>		

4.	Art. 1 pkt 8 lit. b w zakresie dodawanego ust. 17b w art. 12	Uwaga analogiczna jak w uwadze. 2	j.w.		
5.	Art. 1 pkt 8 lit. b w zakresie dodawanego ust. 17c pkt 6 w art. 12	Wskazane kryterium zwolnienia od partycypacji w kosztach zakwaterowania i wyżywienia obywatela Ukrainy są bardzo niejasne.	W świetle projektowanego art. 12 ust. 17c oraz ast. 12 ust. 17f z opłaty należałoby zwolnić każdego obywatela Ukrainy, bowiem są to ludzie uciekający z kraju w obliczu wojny. Wydaje się, że nie takie były intencje projektodawcy.		
6.	Art. 1 pkt 8 lit. b w zakresie dodawanego ust. 17d w art. 12	Jeżeli małoletni są co do zasady objęci zwolnieniem, o którym mowa w ust. 17c pkt 5, to nie ma potrzeby żeby po raz kolejny osoby małoletnie wymieniać w tym przepisie w kontekście tego, kto nad tymi osobami sprawuje pieczę lub opiekę.			
7.	Art. 1 pkt 8 w zakresie dodawanego art. 12 ust. 17f	Doprecyzowanie terminu „względnymi”.  Ponadto, należy wskazać jak w praktyce będzie wyglądała procedura zwolnień na podstawie art. 12 ust. 17c pkt 6, np. w sytuacji, gdy obowiązek zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia zostanie poleceniem sędziemu na JST.	Obecnie zastosowane pojęcie, nie znajduje odzwierciedlenia w innych aktach prawnych, stąd też dla wielu organów może być jasne. Zastosowanie nieostrego pojęcia, prowadzi do różnych interpretacji tych samych stanów faktycznych, zależnie od rozumienia, przez osobę rozpatrującą wniosek pojęcia względy humanitarne.  Odnosnie drugiego z sygnalizowanych problemów pojawi się wątpliwość: Kto będzie uprawniony do złożenia wniosku (obywatel Ukrainy czy wykonujący polecenie)? Jak wykonujący polecenie będzie miał podchodzić do problemu do czasu dokonania oceny przez wojewodę? W jakim trybie ta ocena będzie dokonywana? Przepis nie odwołuje się do KPA ani nie określa		

			procedury załatwienia sprawy. W omawianej sytuacji liczy się szybkie reagowanie na takie sytuacje.		
8.	Art. 1 pkt 8 lit b w zakresie dodawanego ust. 17g pkt 5 i 6 (w związku z dodawanym ust. 17e)	W odniesieniu do punktu 5 analogiczna uwaga jak w punkcie 6. Odnosnie pkt 6 pytanie czy informacja o kwocie kosztów ma być podawana zbiorczo, czy w odniesieniu do każdej z wymienionych osób. Ponadto, chociaż z pkt 6 wynika, że podmiot zapewniający zakwaterowanie i wyżywienie ma przekazać informację o „kwocie kosztów pokrytych” to brzmienie ust. 17e przepisu sugeruje, że to podmiot, któremu wojewoda polecił/zlecił zadanie będzie zobowiązany do prowadzenia egzekucji należności partycypacji w kosztach od odbywali Ukrainy i po jego stronie, a nie po stronie wojewody będzie ryzyko braku wypłacalności osoby korzystającej z pomocy.	Przepis jest niejasny i naraża podmioty, o których mowa w art. 12 8 i 10 (w tym samorząd i organizacje pozarządowe) na ponoszenie kosztów realizacji zadania bez praktycznych możliwości ich wyegzekwowania zarówno od osób zobowiązanych do partycypacji jak i wojewody.		
9.	Art. 1 pkt 12 lit a (w zakresie dodawanego ust. 3bb w art. 25)	Nadać brzmienie: „3bb. Nadzór, o którym mowa w ust. 3a obejmuje w szczególności kontrolę zapewnienia przez opiekunów tymczasowych małoletnim, o których mowa w ust. 7 zdanie trzecie,	Zgodnie z ust. 3 i 3a art. 25 nadzór nad realizacją praw i obowiązków opiekuna tymczasowego sprawuje ośrodek pomocy społecznej lub centrum usług społecznych, a powiatowe centrum pomocy rodzinie sprawuje funkcję wspierającą. W związku z powyższym zarówno jednostki z poziomu gminnego jak i powiatowego powinny mieć możliwość kontroli zapewnienia		

		odpowiednich warunków opieki i wychowania.”	małoletniemu odpowiednich warunków bytowych.		
10.	Art. 1 pkt 12 lit a (w zakresie dodawanego ust. 3bc w art. 25)	Nadać brzmienie: „Odpowiednio dyrektor ośrodka pomocy społecznej, centrum usług społecznych lub powiatowego centrum pomocy rodzinie może upoważnić, w formie pisemnej pracownika tej jednostki, do sprawowania kontroli, o której mowa w ust. 3bb”	Konsekwencja uwagi 8.		
11.	Art. 1 pkt 12 lit a (w zakresie dodawanego ust. 3bd i 3be) oraz art. 1 pkt 12 lit c (w zakresie zmienianego ust. 21 w art. 25)	Zadanie ma być realizowane jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej. Z proponowanych przepisów nie wynika: - jaki będzie tryb przyznawania środków; - w jakich granicach powiat będzie mógł przyznawać dofinansowanie (np. kwoty na jednego małoletniego) żeby nie spotkać się z ryzykiem niesfinansowania wydatku z dotacji; - powiat nie ma obowiązku prefinansowania zadań zleconych, tymczasem nie wiadomo w jakim terminie i na jakich zasadach powiat będzie ubiegał się o środki; - nie wiadomo w jakim trybie ma być przyznane dofinansowanie/odmowa			

		<p>dofinansowania (brak wskazania, że sprawa jest załatwiana w formie decyzji administracyjnej);</p> <p>- z ust. 3be wynika, że wniosek mają złożyć łącznie podmiot zapewniający zakwaterowanie i wyżywienie małoletnim oraz opiekun tymczasowy – pytanie czy taka była intencja projektodawcy (współdziałanie dwóch różnych podmiotów w sprawie przyznania świadczenia nie jest spotykanym w ustawodawstwie rozwiązaniem);</p> <p>- brakuje przepisu, który wyłączałby stosowanie art. 25 i 26 KPA, jeżeli podmiotem zapewniającym zakwaterowanie będzie powiat.</p>			
12.	Art. 1 pkt 12 lit. d (w zakresie dodawanego ust. 23 w art. 25)	<p>Przepis jest zupełnie niezrozumiały. Art. 25 ust. 7 zd. 3 dotyczy małoletnich, którzy bezpośrednio przed przybyciem na terytorium RP byli umieszczeni w pieczy zastępczej.</p> <p>Opiekunami tymczasowymi dla tych osób często są osoby niespokrewnione (wychowawcy z ewakuowanych placówek,</p>	<p>Sytuacja wojenna w Ukrainie wskazuje, że konflikt będzie miał charakter wieloletni. Opieka tymczasowa dla dzieci, które przed przybyciem na terytorium RP były umieszczone w pieczy zastępczej, była stworzona jako alternatywa dla umieszczenia tych dzieci w polskim systemie pieczy zastępczej.</p> <p>Ponieważ prawdopodobnie dzieci te pozostaną w Polsce co najmniej na kilka lat (niektóre pewnie do osiągnięcia pełnoletności) należy zastanowić się nad wypracowaniem systemowego rozwiązania w zakresie finansowania pobytu</p>		

		rodzice zastępczy zawodowi). Osoby te nie mają żadnego obowiązku wynikającego z więzi rodzinnych finansowania utrzymania dzieci będących pod ich opieką. Tymczasem z §3 rozporządzenia wynika, że świadczenie jest przyznawane na 120 dni. Przedłużenie świadczenia dla małoletniego objętego opieką tymczasową ma charakter fakultatywny.	małoletnich, o których mowa w art. 25 ust. 7 zd. 3 i ich opiekunów tymczasowych, a nie stosowania rozwiązań co do zasady dedykowanych innym odbiorcom. Przypomnieć przy tym należy, że finansowanie pobytu cudzoziemców w pieczy zastępczej jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej i podobne rozwiązanie powinno być zastosowanie w stosunku do dzieci z Ukrainy.		
13.	Art. 1 pkt 15 lit. a (w zakresie zmienianego art. 27 ust. 3)	Skreślić, ewentualnie zmienić w taki sposób, aby wojewoda wydawał zgodę każdorazowo na podwyższenie limitu miejsc w placówkach do określonego poziomu.	Wprowadzenie regulacji, że każdorazowe przyjęcie dzieci ponad limit wymaga zgody wojewody jest rozwiązaniem mało elastycznym.		
14.	Art. 1 pkt 15 lit. b(w zakresie dodawanego ust. 4a w art. 27)	Skreślić lub dodać bardziej elastyczny zapis, niż tylko zagrożenia dobra dziecka.			
15.	Art. 1 pkt 15 lit. c (w zakresie zmienianego ust. 17 w art. 27)	Skreślić. Brak uwzględnienia tej uwagi będzie skutkowało wydaniem przez Związek Powiatów Polskich opinii negatywnej do całego projektu.	Wprowadzenie zapisu, że pobyt dzieci, o których mowa w ust. 4a odbywa się na zasadach określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów, o którym mowa w art. 13 ust. 3 ustawy jest nie do zaakceptowania. W praktyce oznacza, że powiaty będą dopłacały do pobytu dzieci ukraińskich w pieczy zastępczej. Przepis jest niezgodny z art. 49 ust. 5 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.		

			<p>Nieporozumieniem jest określenie zasad finansowania pobytu dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na poziomie co do zasady 40 zł i limitowanego 120-dniowym terminem. Podwyższenie tej kwoty jak i przedłużenie okresu wypłaty – jak wynika z rozporządzenia ma charakter fakultatywny. Ponadto, finansowanie to obejmuje wyłącznie zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia, co pozostaje w opozycji do zadań, jakie ma obowiązek realizować każda placówka opiekuńczo-wychowawcza (zgodnie z art. 93 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej placówka opiekuńczo-wychowawcza:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne;</li> <li>2) realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku;</li> <li>3) umożliwi kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba że sąd postanowi inaczej;</li> <li>4) podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny;</li> <li>5) zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych;</li> <li>6) obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi;</li> <li>7) zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych.)</li> </ol> <p>Po raz kolejny przypominamy, że finansowanie pobytu małoletnich cudzoziemców w pieczy</p>		
--	--	--	---	--	--



			zastępczej jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej.		
16.	Art. 1 pkt. 18 w zakresie art. 41 ust. 5 pkt 6 oraz pkt 6a	Proponujemy, aby średni kurs waluty obcej przeliczany był według dnia zapłaty.	Standardem jest, że wysokość opłaty, wnoszonej w walucie obcej przeliczana jest według średniego kursu tej waluty z dnia zapłaty.		
17.	Art. 1 pkt 20 w zakresie dodawanego ust. 8 w art. 50	Należy skorygować błędne odwołanie do ust. 4 i przeredagować na ust. 6.	Ust. 4 dotyczy bowiem terminu zwrotu środków Funduszu, a to ust. 6 wskazuje na zakres podmiotowy.		
18.	Art. 1 pkt 21	Należy skorygować błędne odwołanie do art. 50 ust. 4 i przeredagować na art. 50 ust. 6.	Art. 50 ust. 4 dotyczy bowiem terminu zwrotu środków Funduszu, a to art. 50 ust. 6 wskazuje na zakres podmiotowy.		
19.	Art. 1 pkt 22 w zakresie dodawanego art. 50b ust. 1	Należy w ustawie doprecyzować mechanizm związany z zakupem przez dyrektorów szkół podręczników, materiałów edukacyjnych oraz materiałów ćwiczeniowych dla uczniów z Ukrainy w roku 2022 i opracować wzory dokumentów o przyznaniu tych środków. Ewentualnie wskazać w przepisach na odpowiednie stosowanie przepisów dotyczących uczniów z Polski (z wyszczególnieniem, w jakim zakresie stosowane są wprost, a w jakim nie).	W uzasadnieniu wskazano, że zakup przebiegać będzie analogicznie do procedowania opartego na zakupie podręczników, materiałów edukacyjnych oraz materiałów ćwiczeniowych dla uczniów z Polski. Wiadomo jednak że w roku 2022 nie będą miały zastosowania terminy wynikające z rozporządzenia z 25 marca 2022 r. (Dz.U.2022.716). Na pewno też nie będą miały zastosowania zasady rozliczania. Nie jest też jasne, czy należy stosować wzory dokumentów wynikające z przywołanego rozporządzenia. A jeżeli tak, to czy wówczas ma to być aktualizacja informacji i czy należy zrobić dopisek, że ta aktualizacja dotyczy uczniów z Ukrainy? W związku z tymi wątpliwościami poddajemy pod rozwagę konieczność opracowania wzorów dokumentów dedykowanych pozyskiwaniu środków na zakup podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych dla uczniów z Ukrainy.		
20.	Art. 1 pkt 22 w zakresie	Jeżeli zakup ma przebiegać analogicznie jak dla uczniów z Polski to należy dać temu			

	dodawanego art. 50b ust. 2	wyraz w ustawie poprzez dodanie przepisu o odpowiednim stosowaniu przepisów ustawy o finansowaniu zadań oświatowych w tym zakresie. Uwaga w zakresie wzorów dokumentów jak w uwadze z wiersza nr 3.			
21.	Art. 1 pkt 22 w zakresie dodawanego art. 50c ust. 4 i ust. 5	Sygnalizujemy, że analogiczne doprecyzowanie wskaźnika $Wb_{t-1}$ poprzez wskazanie katalogu wyłączeń znalazło się także w projekcie ustawy o zmianie ustawy – Prawo oświatowe oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy 2710) z tym że w projekcie sejmowym ma ono charakter co do zasady bezterminowy, a w przedmiotowym projekcie dotyczy roku 2023.			
22.	Art. 4 (zmiana ustawy o pomocy społecznej)	Kierunkowo zmianę należy ocenić pozytywnie, niemniej jednak dla przepisu powinno być wprowadzone, bądź odpowiednie vacatio legis, bądź przepis przejściowy dla OPP, które wprost w statucie nie mają wpisanego prowadzenia działalności w zakresie pomocy społecznej.	Zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami rodzinny dom pomocy i mieszkanie chronione mogą prowadzić organizację pożytku publicznego. Przepisy nie wymagają, aby prowadziły one działalność w określonym obszarze. W zmienianych przepisach dopuszcza się prowadzenie placówek przez organizacje prowadzące działalność pożytku publicznego, ale bez wymogu posiadania przez nie statusu OPP, jednocześnie dodaje się wymóg, aby prowadziły one działalność w zakresie pomocy społecznej. Spełnienie tego wymogu będzie badane w oparciu o zapisy statutu. Z tego względu, należy zapewnić czas podmiotom, których zapisy w		

			statutach wymagałyby uzupełnienia odpowiedniego czasu na dostosowanie się do nowego brzmienia przepisów.		
--	--	--	--	--	--